

CURRICULUM SPECIFIC

**programului de ameliorare, integrare și recuperare prin școala de
vară**

**PENTRU COPII DE GIMNAZIU CARE AU ABANDONAT
ȘCOALA, DE ETNIE RROMĂ, PROVENIȚI DIN MEDII
DEFAVORIZATE**

AUTORII:

1. Chițu Larisa, pedagog, definitivat, Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică Arad
2. Dăngulea Daniela, sociolog, grad didactic II, Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică Arad
3. Pop Anuța, învățător, grad didactic I, Școala Generală Nr. 3 Arad
4. Curetean Ana, învățător, definitivat, Școala Generală Nr. 3 Arad
5. Mandreș Ribana, institutor, grad didactic II, Școala Generală Nr. 2 Arad
6. Macovei Arabela, institutor, grad didactic II, Școala Generală Nr. 2 Sântana

REFERENȚI:

- 1. Luta Maria, profesor, grad didactic I, coord. Proiect**

MOTTO:

*Natura-i rece la-început
Închisă n-o poți pătrunde
Nu te-ntrista ci mergi – nainte
Căci taine minunate ascunde
(W. WHITMAN)*

D E C A L O G U L

- I** Să-l vezi pe celălalt ca fiind unic.
- N** Să-l privești pe celălalt ca fiind cel puțin egal.
- T** Să gândești ce ai face tu în locul lui.
- E** Să-ți amintești că poți fi oricând ca el.
- G** Să faci ce crezi că ți-ar plăcea ție, de-ai fi ca el.
- R** Să fim alături, pentru a nu fi singuri.
- Ă** Să accepți diversitatea, pentru a înțelege unicitatea.
- R** Să-i dai mai mult decât aștepti să primești.
- I** De cazi, întoarce-te spre ceilalți.
- I** Când ești fericit, ajută-i și pe ceilalți să fie la fel ca tine.

NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

Orice învățare este mediată de limbaj, valori, relații umane, instrumente și imagini. Am convenit că pentru copii rromi, proveniți din medii defavorizate și participanți la tabăra de vară, este potrivit să abordăm desfășurarea activităților prin prisma învățării de relații umane. De altfel, trăim într-o lume bulversată și bulversantă, în care educația orientată spre învățarea acestor relații este o treaptă nu numai necesară, ci și obligatorie. „Relațiile umane trebuie incluse printre elementele învățării, deoarece obstacolul principal al învățării inovatoare, individuale și societale care sterilizează semnificațiile, lipsindu-le de contexte îmbogățite, e legat de relațiile umane.”(Mircea Malița)

Pornind de la această premisă, s-a constituit curriculum specific taberei de vară. De comun acord, ne-am oprit asupra relațiilor umane bazate pe respect: față de sine, de alții, de lucruri și față de mediu.

Acest curriculum a fost elaborat pentru elevi care au abandonat ciclul gimnazial, pe următoarea structură: s-a pornit de la formularea competențelor generale, a competențelor specifice, fiecărei competențe specifice gândindu-i-se posibile activități concrete specifice vârstei, posibilităților și nevoilor grupului țintă. Aceste competențe generale și specifice au condus la conturarea atitudinilor și valorilor ce vor fi promovate în „școala de vară”, prin metodologia propusă în acest curriculum.

Este un curriculum de tip integrat, care oferă posibilitatea elevilor să descopere conexiuni și să realizeze transferuri de cunoștințe între diverse domenii de cunoaștere și acțiune, acest tip de organizare integrată facilitând formarea deprinderilor, noțiunilor și atitudinilor comune necesare adaptării sociale și reușitei școlare, sociale și profesionale a grupului țintă.

Premisa de la care s-a pornit în elaborarea acestui curriculum de tip integrat este aceea că permite recuperarea, ameliorarea și dezvoltarea personală a copiilor și de asemenea diminuarea unor bariere de natură cognitivă, perceptivă, personal-

emoțională, culturală, de mediu influențând pozitiv șansele de reușită școlară, socială și de integrare profesională ale elevilor.

Temele crosscurriculare gândite în elaborarea curriculumului sprijină învățarea de relații umane și dezvoltarea personală a copiilor. Fiecărei teme i se subsumează trei tipuri de activități: cognitive, de socializare și ocupaționale.

Considerăm că unul din punctele tari ale acestor curricule, este acela că cel puțin la nivelul județului, este pentru prima dată când s-a pornit la construirea lor de la o analiză riguroasă a grupului țintă, realizată de specialiștii din Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică Arad în colaborare cu învățătorii din Asociația Învățătorilor Arad, implicați în proiect. Acest lucru denotă caracterul flexibil pe care îl dețin aceste curricule, oferind posibilitatea unor intervenții eficiente și individualizate în funcție de necesitățile și posibilitățile fiecărui elev.

Numărul de ore alocat pentru acest curriculum este de 152 de ore, iar eficiența aplicării lui va fi susținută de activitățile de monitorizare, evaluare secvențială, punctuală și finală realizate de cei 4 învățători și 2 psihologi care vor lucra cu grupul țintă.

Acest curriculum vizează nu atât ansamblul experiențelor de învățare care i se „administrează” elevului, ci mai degrabă experiența interiorizată și deci, „tradusă” de către acesta în propriile sale coduri cognitive și acționale; este un sistem al experienței achiziționate prin care elevii vor deveni progresiv mai flexibili, mai independenți, adaptându-se la cerințele vieții școlare și sociale.

COMPETENȚE GENERALE:

1. Ameliorarea și corectarea deprinderilor de comunicare eficientă, orală și scrisă
2. Stimularea proceselor cognitive, afective, motivaționale și voliționale în vederea dezvoltării personalității
3. Însușirea corectă a unor norme de igienă, de conviețuire socială și asumarea de responsabilități față de muncă și ceilalți
4. Dezvoltarea asistată a abilităților, atitudinilor și comportamentelor, care favorizează integrarea socio-economică și culturală și un stil de viață sănătos

CG 1. Ameliorarea și corectarea deprinderilor de comunicare eficientă, orală și scrisă	
Competențe specifice	Exemple de activități
CS 1.1 Ameliorarea dificultăților de exprimare orală	<ul style="list-style-type: none">- povestiri de fapte și întâmplări trăite- gimnastica organelor vorbirii- exerciții de respirație specifice- exerciții pentru dezvoltarea vocabularului
CS 1.2 Corectarea tulburărilor de limbaj	<ul style="list-style-type: none">- exerciții pentru reglarea aparatului fono-articulator- exerciții de psihomotricitate- exerciții de reglare a tonului, a volumului, a intonației, a vitezei proprii de a vorbi- exerciții de corectare a tulburărilor de limbaj
CS 1.3 Ameliorarea și exersarea receptării și înțelegerii mesajului scris	<ul style="list-style-type: none">- exerciții de citire a unor scurte texte pe diferite suporturi diferite, referitoare la viața cotidiană- exerciții de lucru cu cartea- exerciții de corectare a sindromului dislexic
CS 1.4 Ameliorarea dificultăților de exprimare scrisă	<ul style="list-style-type: none">- exerciții de scriere funcțională (felicitarea, cerere, scrisoare)- exerciții de completare a unor formulare simple (formular CEC, mandat poștal, telegramă, buletin de bibliotecă)- exerciții de corectare a sindromului disgrafic

CS 1.5 Utilizarea formulelor necesare realizării unui dialog	<ul style="list-style-type: none"> - joc de rol - antrenament de utilizare a unor formule de adresare, de menținere și încheiere a unui dialog
CS 1.6 Exersarea comunicării non-verbale în situații concrete	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de mimă și pantomimă
CS 1.7 Exersarea expresivității corporale prin mișcare, muzică, grafică	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de meloterapie - grup vocal - dansuri - audiții muzicale
CG 2. Stimularea proceselor cognitive, afective, motivaționale și voliționale în vederea dezvoltării personalității	
Competențe Specifice	Exemple de activități
CS 2.1 Dezvoltarea capacității de orientare spațio-temporală	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de orientare pe un suport material dat - exerciții de orientare pe hartă - exerciții de orientare într-un cadru natural - exerciții de orientare pe axa timpului - exerciții individuale de orientare spațio-temporală
CS 2.2 Stimularea creativității prin realizarea unor produse din diferite materiale	<ul style="list-style-type: none"> - jocuri pentru cultivarea imaginației divergente, a creativității - exerciții de confecționare a unor obiecte din hârtie - modelaj – plastilină - exerciții de cusut - exerciții de împletit
CS 2.3 Exersarea capacităților perceptive, spirit de observație	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții pentru dezvoltarea spiritului de observație - desene figurative schematizate/stilizate - exerciții de percepție formă-fond
CS 2.4 Stimularea memoriei vizuale, auditive	<ul style="list-style-type: none"> - memorizări de cuvinte, scurte texte în versuri - exerciții de memorare vizuală a datelor simbolice - exerciții pentru memoria vizio-grafică
CS 2.5 Exersarea reprezentărilor mentale	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de realizarea unor asociații verbale, clasări, antonime

	<ul style="list-style-type: none"> - jocuri cu imagini incomplete, figuri lacunare - jocuri de construcții- puzzle, scrable
CS 2.6 Ameliorarea și exersarea utilizării tehnicilor de asimilare e achizițiilor fundamentale	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de utilizare a unor tehnici de învățare eficientă - exerciții de numărare în șir crescător în centrul 0-100 - exerciții de înregistrare a unor date numerice și de interpretare a lor - exerciții de calcul aritmetic în centrul 0-100, cu aplicații la viața cotidiană - exerciții de utilizare a calculatorului de buzunar - terapii individuale de recuperare
CS 2.7 Stimularea voinței, motivației și a caracterului competitiv prin jocuri	<ul style="list-style-type: none"> - jocuri sportive - jocuri cu mingea - jocuri de perspicacitate - concursuri, întreceri sportive
CS 2.8 Stimularea motivației și voinței pentru finalizarea unei activități	<ul style="list-style-type: none"> - expoziții de obiecte confecționate - realizarea unor albume - realizarea unor pagini de revistă - exerciții de stimulare a motivației pentru învățare și muncă
CG 3. Însușirea corectă a unor norme de igienă, de conviețuire socială și asumarea de responsabilități față de muncă și ceilalți	
Competențe Specifice	Exemple de activități
CS 3.1 Formarea de comportamente adecvate unor evenimente sociale	<ul style="list-style-type: none"> - joc de rol - sărbătorirea zilei de naștere a unui membru al grupului - organizare de carnaval - organizare de picnic - ceai dansant
CS 3.2 Respectarea unor norme de comportament civilizat în cadrul comunității	<ul style="list-style-type: none"> - vizite la muzeul de artă - vizită la Palatul regal - vizitarea instituțiilor din comunitate

	<ul style="list-style-type: none"> - participarea la spectacole - vizitarea împrejurimilor - stabilirea de contacte cu autorități, cadre medicale
CS 3.3 Dezvoltarea toleranței față de ceilalți	<ul style="list-style-type: none"> - participarea la slujbe religioase - întâlniri cu reprezentanți ai autorității: copii, adulți din comună
CG 4. Dezvoltarea asistată a abilităților, atitudinilor și comportamentelor, care favorizează integrarea socio-economică și culturală și un stil de viață sănătos	
Competențe Specifice	Exemple de activități
CS 4.1 Utilizarea autonomă a obiectelor personale	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de utilizare a obiectelor de uz personal - aranjarea lucrurilor personale, a camerei și a locului de joacă - servirea mesei
CS 4.2 Promovarea unui stil de viață sănătos	<ul style="list-style-type: none"> - întâlniri cu cadre medicale - concurs de postere/afișe/reclame pe teme de igienă - prezentare de pliante tematice - consiliere de grup pe probleme de prevenție
CS 4.3 Exersarea modalităților de autocunoaștere și intercunoaștere	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de prezentare - exerciții de cunoaștere a membrilor grupului - realizarea blazonului grupului - exerciții de dezvoltarea imaginii de sine și întăririi eu-lui - exerciții de interrelaționare bazate pe oferire de feedback - sociomatricea grupului - exerciții de autoevaluare, autocunoaștere - consiliere individuală pentru alegerea carierei

<p>CS 4.4 Stabilirea și respectarea regulilor de funcționare ale unui grup</p>	<ul style="list-style-type: none"> - exercițiu de stabilire a regulilor de grup - exercițiu de identificare a rolurilor, regulilor și responsabilităților - exerciții de cunoaștere a legislației referitoare la drepturile omului/copiilor - joc de rol
--	--

TEME CROSSCURRICULARE:

I. RESPECT FAȚĂ DE SINE

- Să ne cunoaștem
- Astăzi e ziua mea!
- Mens sana in corpore sano
- Cine suntem?(din istoria rromilor)

II. RESPECT FAȚĂ DE ALȚII

- Suntem prieteni
- Carnavalul prieteniei
- Drepturile și îndatoririle mele
- Din codul bunelor maniere
- E mare lucru să fi om!

III. RESPECT FAȚĂ DE LUCRURI

- Carte, prietena mea

IV. RESPECT FAȚĂ DE MEDIU

- Să ne cunoaștem oamenii și locul în care ne desfășurăm activitatea
- SOS planeta albastră?

ATITUDINI ȘI VALORI:

- Dezvoltarea atitudinii pozitive față de muncă, față de ceilalți și față de sine
- Promovarea unui stil de viață sănătos
- Educarea unor trăsături caracteriale pozitive: respect de sine și ceilalți, toleranță, perseverență
- Dezvoltarea unei conduite prosoziale

SUGESTII METODOLOGICE:

Pornind în elaborarea curriculumului de la evaluarea psihopedagogică a grupului de lucru, acesta are un conținut flexibil și acoperă întreaga gamă de nevoi ale elevilor cu abandon din ciclul gimnazial.

Activitatea desfășurată pe parcursul taberei de vară va fi organizată atât frontal cât și individual și pe grupe.

În prima parte a zilei se vor desfășura activități cognitive, pe centre de interes și activități de terapie individuală și de grup, în funcție de necesități, iar în a doua parte a zilei activități socializare și ocupaționale.

La nivelul ciclului gimnazial curriculum acoperă un număr de 152 de ore răspunzând nevoilor individuale.

Metodele de învățare ce vor facilita recuperarea, ameliorarea și exersarea cunoștințelor, deprinderilor și comportamentelor aparțin tehnicilor active și eficiente :

- Tehnici Step by Step
- Tehnici Freinet
- Metodele gândirii critice
- Tehnici de învățare prin cooperare
- Tehnici de corectare a tulburărilor de limbaj
- Tehnici de consiliere

Evaluarea performanțelor atinse se va face prin raportarea lor la rezultatele evaluării inițiale. Pe parcursul „școlii de vară” vom monitoriza întreaga activitate și vom interveni cu modificări în funcție de situațiile noi apărute.

Ca și modalități de evaluare vom utiliza portofoliul, observarea comportamentului în situații concrete, probele practice, teste, chestionare, probe psihologice.

BIBLIOGRAFIE:

1. Băban, Adriana, **Consiliere educațională**, Ed.Psinet, Cluj-Napoca, 2001
2. Dumutru, Ion, Al., **Dezvoltarea gândirii critice**, Ed. de Vest, 2000
3. Iaurum, Gabriela, **Intervenții de remediere a dificultăților de scris-citit**, Ed. Corint, București, 2000
4. Iosifescu, Șerban (coord.), **Management educațional pentru instituțiile de învățământ**, Ed. ISE-MEC, București, 2001
5. Mușu, Ionel, Taflan, Aurel (coord.), **Terapie educațională integrată**, Ed. „Prohumanitate”, București, 2000
6. Ulrich, Cătălina, **Managementul clasei – învățarea prin cooperare**, Ed. Corint, București, 2000
7. Ulrich, Louis, Stasz, Bird, **Istoria orală – spunem povești și scriem despre viață**, Ed. Corint, București, 2000
8. XXX, **Un ghid pentru învățători – repere orientative, în proiectarea activităților pe centre de interes**, Ed. Solstițiu, Satu-Mare, 2002
9. XXX, **Revista de pedagogie**, Anul XLIII, nr. 3 – 4/1994